

този смисъл физическото лице А може свободно да избере дали да остане като такъв или с договор за цесия да прехвърли своето вземане от дружеството към трето лице (съдружник Б или друг кредитор). В случай че физическото лице А не желае да остане кредитор на търговското дружество, то следва с договорно споразумение между него и новия кредитор да прехвърли всички права по своето вземане от „Х“ ООД.

На въпросите отговори Христо Досев,
д.е.с., регистриран одитор

Тема: "Верижни операции"

Въпрос:

Българска фирма закупува стока от фирма във Франция. Българско дружество има договор за логистика с гръцка фирма, тъй като клиентите на българското дружество основно са гръцки контрагенти. Закупената стока не идва на територията на България, а директно от Франция се транспортира до склада в Гърция. Оттам се продава на гръцките клиенти. Всички участници са с регистрация по ЗДДС в собствените си страни. Въпросът ми е - след като не е ВОД продажбата на стоки, по кой член трябва да се издават фактурите към клиентите от Гърция. Продажбите попадат ли в хипотезата на тристранните операции или не? Моля за повече разяснение по въпроса.

Отговор:

Операцията, която се извършва при посочените обстоятелства, не е тристранна по смисъла на чл. 15 от ЗДДС. Такава е операцията, при която:

- участват три данъчно задължени лица, установени и регистрирани в три различни държави членки; и
- търгуваната стока се транспортира директно от държавата, където е установен доставчикът ѝ, до държавата, където завършва нейното транспортиране.

На пръв поглед при обстоятелствата от запитването тези две условия са изпълнени. Българската фирма закупува стока от Франция и стоката се превозва директно до територия-

та на Гърция. В същото време обаче доставки, които възникват при това, не са доставки - част от тристранна операция, тъй като собствеността върху търгуваната стока, т.е. данъчното събитие за доставката ѝ, не се прехвърля на гръцки клиент(ти) преди пристигането ѝ на гръцка територия, а междуременно постъпва и се съхранява в нахосящ се на тази територия склад (собственост или нает от българската фирма,) откъдето се извършват продажбите ѝ. В резултат на това осъществяваната операция не е тристранна, а е операция от типа на т.нар. „верижни операции“, при които всяка от доставките се облага самостоятелно. В случая местоизпълнението, а оттам и редът за облагане на доставките, които възникват при продажбите на стоката, е в Гърция и те следва да се документират и облагат според гръцкото законодателство по ЗДДС.

Какво означава това на практика за българската фирма в случая?

Държавите, в които са установени и регистрирани участниците в коментираната операция, са членки на ЕС и законодателството им по ДДС е подчинено на правилата на Директива 2006/112/ЕС. В резултат на това в случая френската фирма извършва ВОД по смисъла на член от френското законодателство по ДДС, който съответства на чл. 7, ал. 1 от ЗДДС. Съгласно член от това законодателство, съответстващ на чл. 17, ал. 2 от ЗДДС, това е доставка с местоизпълнение на територията на Франция, която е облагаема с нулева данъчна ставка (на основание член, съответстващ на чл. 53, ал. 1 от нашия закон). Ето защо във фактурата, която издава на българската фирма, тя няма да начисли ДДС, но ще посочи в документа нейния идентификационен номер, това че данъкът за доставката е изискуем от нея и ще декларира тази доставка във VIES-декларацията си за съответния данъчен период.

В запитването е дадена информация, че всички участници в операцията са регистрирани в собствените си страни, т.е. във фактурата на френската фирма е посочен издателят у нас идентификационен номер на българската фирма. Това означава, че за нея възниква ВОП, въпреки че стоката не пристига на територията на България. При това, по силата на чл. 62, ал. 2

от ЗДДС нейното придобиване е с местоизпълнение на територията на страната и съгласно чл. 84 от закона данъкът за него е изискуем от фирмата и тя следва да си го самоначисли с протокол по чл. 117, ал. 2 от закона. Съгласно чл. 62, ал. 3 от ЗДДС, този ред няма да се приложи, само ако фирмата докаже, че придобиването на стоката е обложено в Гърция. Тя обаче не е регистрирана за целите на облагането там, и в зависимост от конкретните обстоятелства са възможни няколко различни хипотези за законообразното документиране и облагане на доставките, които ще възникнат при продажбите на стоката на гръцка територия.

Първо - ако стойността на придобитата от нея стока е над възприетата в гръцкото законодателство по ДДС стойност от 10 000 евро за регистрацията за ВОП, за фирмата може да възникне задължение за такава регистрацията (по член от гръцкото законодателство, съответстващ на чл. 99, ал.1 от ЗДДС).

Второ - фирмата ще извършва продажба на стока с местоизпълнение на гръцка територия, при което ще формира облагаем оборот за задължителната регистрацията (като тази по чл. 96, ал. 1 от нашия закон).

Трето - фирмата може да се регистрира в Гърция за целите на облагането с ДДС по избор още преди да ѝ бъде фактурирана стоката от френската фирма и в издадената ѝ фактура бъде посочен не българският, а гръцкият ѝ идентификационен номер по ДДС. Тогава за нея ще възникне ВОП с местоизпълнение в Гърция, за което тя ще дължи данък там, т.е. придобиването ѝ ще е извън обхвата на ЗДДС.

Според нас в случая последната хипотеза е най-благоприятна за българската фирма, тъй като, извършвайки облагаеми доставки с придобитата стока на гръцка територия, тя ще може да си възстанови данъкът, който ще си е самоначислила за нея с протокол там. В противен случай, фирмата следва да има предвид, че данъкът, който би си самоначислила с протокол по чл. 117, ал. 2 от ЗДДС за ВОП у нас, не подлежи на приспадане или възстановяване. Това произтича от обстоятелството, че с придобитата стока няма да е извършена доставка с местоизпълнение на територията на страната или на територията на държава - членка, която е обложена с данък и

няма да са изпълнени изискванията на чл. 69, ал. 1 от ЗДДС. В същото време съгласно чл. 10, ал. 1 от ППЗДДС фирмата би могла да анулира протокола, с който си е самоначислила данък за придобиването си у нас, само ако се сдобие с доказателство, че придобиването ѝ е обложено в Гърция - нещо, което не би могло да се случи, ако тя не е регистрирана там и извърши продажбите на стоките като нерегистрирано лице и/или извън нормите на закона.

Тема: Доставки с получател извън територията на страната

Въпрос:

Регистрирана по ЗДДС българска фирма извършва доставки на услуги по електронен път (като тези, посочени в т. 14 на § 1 от ДР на закона). Получател на доставките ѝ е данъчно незадължено лице, установено в държава, която не е членка на ЕС. Във фактурата, която му издава фирмата, не начислява ДДС. Какво следва да бъде вписано във фактурата като основание за неначисляването на данък - „чл. 21, ал. 5, т. 2, б. „к“ или чл. 62, ал. 2 от ЗДДС“?

Отговор:

В случая получател на услугите, осъществявани от фирмата, е данъчно незадължено лице и следователно местоизпълнението на доставките им е извън територията на страната. При тези обстоятелства като основание за неначисляването на данък може да бъде посочен „чл. 21, ал. 5, т. 2, б. „к“ от ЗДДС“ или „чл. 86, ал. 3 от ЗДДС“, но не и „чл. 69, ал. 2 от ЗДДС“.

Тема: Доставка на софтуерна услуга

Въпрос:

През 2013 г. българска фирма е закупила софтуерна програма от Норвегия, която ще изтегли от сайта на доставчика. Във фактурата, която ѝ е издадена за доставката, не е начислен ДДС. Какви са задълженията на фирмата по ЗДДС във връзка с тази доставка?